

Llei 25/2022, del 30 de juny, d'economia circular (LEC)

Índex

[Mostra/Amaga]

- Exposició de motius
- Capítol primer. Disposicions generals
 - Article 1. *Objecte*
 - Article 2. *Finalitats*
 - Article 3. *Definicions*
 - Article 4. *Principis rectors*
 - Article 5. *Actors implicats*

Llei 25/2022, del 30 de juny, d'economia circular (LEC)

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 30 de juny del 2022 ha aprovat la següent:

Llei 25/2022, del 30 de juny, d'economia circular (LEC)

Exposició de motius

En les darreres dècades, la producció de béns s'ha multiplicat per dos i l'extracció de materials per tres. Aquest fet és responsable del 90% de les problemàtiques mediambientals: el canvi climàtic a causa de les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle, la pèrdua de biodiversitat deguda a l'extracció de recursos i la contaminació de l'aire i de l'aigua.

La circularitat és un aspecte essencial de la transformació, en un sentit més ampli, de l'economia cap a la neutralitat climàtica i la competitivitat a llarg termini. La circularitat pot produir quantiosos estalvis materials al llarg de les cadenes de valor i els processos de producció, generar valor afegit i desbloquejar oportunitats econòmiques. Alhora, té un impacte positiu sobre la conservació de la biodiversitat i la qualitat del medi ambient.

La multitud d'accions que es poden dur a terme per avançar cap a una economia circular i amb menys carboni és una eina indispensable per assolir un bon nombre dels Objectius de desenvolupament sostenible (ODS) de les Nacions Unides als quals Andorra s'ha adherit, principalment els que fan referència al canvi climàtic, a la biodiversitat i al consum sostenible. També ens ha de permetre assolir els objectius que Andorra s'ha fixat quant a la disminució d'emissions de gasos d'efecte d'hivernacle i avançar de manera decidida cap a la neutralitat de carboni a l'horitzó 2050 promovent un canvi en els nostres hàbits de consumir béns i serveis, de moure'ns i de menjar, entre altres.

Aquesta gran importància dels canvis d'hàbits en la població ha fet que per desenvolupar aquesta Llei s'hagi posat en marxa un sistema de participació pública amb enquestes tant per via digital com telefònica i sistemes interactius amb la plataforma digital VISC, oberta al conjunt de la població, per recollir i integrar, en la mesura que ha estat possible, les propostes i opcions que la població està disposada a acceptar. L'enquesta elaborada pel CRES els mesos de febrer i març del 2020 indica que prop del 90% de la població enquestada aprova la prohibició de bosses i altres objectes de plàstic d'un sol ús o que es posi en funcionament un sistema de retorn per als envasos de begudes. Per altra banda, les respostes a través la plataforma VISC indiquen que per tal de promoure l'economia circular s'ha d'allargar la vida útil dels productes, adoptar mesures de prevenció en la generació de residus i potenciar la donació, l'intercanvi i el comerç dels objectes que ja no necessitem, però que encara poden ser utilitzats. Alhora, prenen importància la reparació i la restauració dels objectes. Escau recordar, en relació amb la reparabilitat dels productes, que la normativa vigent preveu que els productes reparats que es posen novament al mercat per a una nova utilització siguin considerats com a béns usats i els obligats tributaris que es dediquin a la compravenda d'aquests béns usats es poden acollir al règim especial per evitar les sobreimposicions que es produïen en aplicar a aquestes transmissions el règim general de l'IGI previst.

Andorra és un país no industrialitzat que no participa en la producció de béns, però sí que en som consumidors i som conscients de la importància de canviar els nostres hàbits; per això, una part important dels preceptes de l'economia circular –entre altres, la importància de la lluita contra tota classe d'obsolescència prematura– es troben en aquesta Llei en forma d'informació als consumidors i del rol exemplar de l'Administració.

Tot i que l'economia circular engloba el conjunt de les activitats econòmiques d'un país, un dels aspectes que convé tractar de manera acurada és la gestió dels residus.

És un fet positiu l'augment del percentatge europeu de residus urbans reciclats enfront dels eliminats en abocadors. No obstant això, els objectius marcats en les noves directives europees de residus són molt ambiciosos i estableixen una metodologia de càlcul homogènia i més estricta, cosa que implicarà grans esforços en la millora de la gestió dels residus. Aquesta tendència s'ha d'accelerar per assolir els percentatges que estableix la nova normativa en economia circular, basada en els objectius de la normativa de la Unió Europea sobre la matèria.

Tanmateix, en el període 2010-2018 la generació total de residus a la Unió Europea ha augmentat. Aquest increment també s'ha registrat a Andorra, i en aquest sentit les polítiques s'han d'encaminar de forma contundent cap a la prevenció de residus i particularment pel que fa als aliments i els plàstics.

Aquesta Llei té, doncs, per objectiu crear el marc i les estructures necessaris per avançar cap a l'economia circular promovent un consum de béns i serveis més sostenible; establint una política de gestió de residus amb l'objectiu de minimitzar la generació, augmentant la reutilització i el reciclatge, reduint la valorització energètica i, com a última via, l'eliminació, seguint la jerarquia de residus tal com ja estableix la Llei 25/2004, del 14 de desembre, de residus, i potenciant l'economia circular en els principals sectors productius del país amb una forta implicació de l'Administració pública.

La Llei, el seu desenvolupament reglamentari i la seva implementació a través de l'Estratègia d'economia circular persegueixen l'alineament amb les directives europees més recents en matèria de residus, incloses en l'anomenat paquet de mesures d'economia circular, aprovat el 30 de maig del 2018. Així mateix, aquest marc jurídic permetrà l'alineació amb la Directiva UE 2019/904 del Parlament europeu i Consell, del 5 de juny de 2019, relativa a la reducció de l'impacte de determinats productes de plàstic en el medi ambient i que se centra en els plàstics d'un sol ús. D'aquesta manera, es permetrà que el nostre marc legal sigui compatible amb els dels països veïns.

La Llei s'estructura en set capítols, que integren 48 articles i divuit disposicions finals.

El capítol primer defineix l'objecte i la finalitat de la Llei i el glossari dels seus termes. Alhora, estableix els principis rectors, els actors i els objectius de la política d'economia circular d'Andorra. També determina l'obligació de disposar d'una Estratègia d'economia circular, tal com es recomana a escala europea, elaborada conjuntament amb els diversos actors (públics i privats) implicats i, considerant que la gestió eficient dels residus és essencial en el marc de l'economia circular, el Pla nacional de residus, tal com es defineix a l'article 11 de la Llei 25/2004, del 14 de desembre, de residus, queda integrat dins d'aquesta estratègia, que, a més, fixa el full de ruta per impulsar la transició cap a l'economia circular. Finalment, marca com a eixos necessaris la innovació i la recerca, així com les sinergies entre economia circular, lluita contra el canvi climàtic, la preservació de la biodiversitat i la protecció de la salut humana.

En el capítol segon, sobre la transició cap a un consum sostenible, es regulen aspectes com els productes d'un sol ús, amb una referència especial als de plàstic, amb un conjunt de mesures que regulen la importació i la posada al mercat a Andorra d'aquests productes en funció de si existeixen o no altres productes que els puguin substituir, i també fa una menció important de la resta de productes d'un sol ús encara que no siguin de plàstic.

En aquest mateix capítol, es tracta la temàtica de la prevenció del malbaratament dels aliments, amb la promoció d'un canvi de comportament de tots els actors per recuperar el valor dels aliments i concebre les restes alimentàries com un recurs. Addicionalment, els hàbits alimentaris han d'evolucionar cap al respecte de l'equilibri ecològic i la coherència amb els models agrícoles sostenibles, i cal prioritzar el consum de productes de temporada i locals per evitar així problemes de salut i medi ambient.

Finalment, aquest capítol estableix la necessitat d'informar i conscienciar els consumidors i la importància d'estimular una demanda de béns i serveis més sostenibles, amb especial atenció a la lluita contra l'obsolescència prematura i la creació d'ajuts per fomentar l'economia circular.

En el capítol tercer, relatiu a l'economia circular en sectors específics del país i la transició de la societat andorrana cap a la circularitat, es tracta de manera específica el sector de la construcció pel gran potencial que té aquest sector de reutilitzar els residus que genera com a matèries primeres. També s'hi inclouen mesures específiques per al sector turístic i de la restauració molt relacionades amb el malbaratament alimentari. Finalment, es té en compte la capacitat que té el sector comercial de potenciar l'economia circular, sobretot quant a la disminució dels productes d'un sol ús i concretament dels envasos.

En el capítol quart, per millorar la prevenció, la reutilització, el reciclatge i la valorització dels residus, es complementen opcions de gestió que ja s'havien previst en la Llei 25/2004, del 14 de desembre, de residus, s'estableixen nous conceptes i s'incorporen a la legislació noves figures de gestió existents a escala europea en referència a la promoció de l'economia circular. D'aquesta manera, certs residus poden ser reincorporats en els circuits productius mitjançant l'establiment de criteris de la fi de la condició de residu i de subproducte. També es desenvolupa la responsabilitat ampliada del productor, que implica unes obligacions per als productors i importadors de productes que es posen al mercat a Andorra, per fer-los participar en la gestió d'aquests productes un cop esdevenen residus.

Aquest capítol també respon a la voluntat dels ciutadans de poder utilitzar sistemes de dipòsit, devolució i retorn, i de promoció dels envasos retornables.

El capítol cinquè insisteix en el rol exemplar de l'Administració, que mitjançant el seu sistema de contractació i compra pública ha d'impulsar el mercat de productes sostenibles prioritzant productes de proximitat, reutilitzats o procedents de la valorització de materials. Alhora, l'Administració pública ha de promoure de manera decidida la sensibilització del conjunt de la població sobre la importància d'introduir, al més ràpidament possible, els conceptes de l'economia circular en els nostres hàbits.

Els capítols sisè i setè estableixen la tipificació de les infraccions i les sancions, així com el procediment sancionador. Així mateix, s'estableix que l'import de les sancions es destinarà al Fons Verd previst en la Llei 21/2018, del 13 de setembre, d'impuls de la transició energètica i del canvi climàtic (Litecc). Un fet que permetrà establir connexions i sinergies entre les polítiques d'economia circular i les de transició energètica i de lluita contra el canvi climàtic.

Les disposicions finals primera a dotzena fixen els terminis en els quals, a partir de l'entrada en vigor de la Llei, es faran efectives algunes de les mesures establertes en la Llei, amb vista a fer-les coincidir, si escau, en el temps amb les previsions derivades de les directives europees.

La disposició final tretzena modifica certs articles de la Llei 25/2004, del 14 de desembre, de residus, referents a les definicions i a les obligacions dels productors singulars, així com dels comuns per adequar-les als principis de la circularitat, concretament en l'àmbit de la gestió responsable dels residus.

Les disposicions finals catorzena i cinquena estableixen el calendari de desplegament normatiu de la Llei i de redacció de l'Estratègia d'economia circular.

La disposició final setzena estableix el termini per a l'elaboració, per part del Govern, d'una guia de bones pràctiques amb els principis i criteris del disseny ecològic.

La disposició final dissetena, encomana al Govern l'elaboració d'un projecte de llei sobre fiscalitat ambiental en matèria de gestió de residus que fomenti la jerarquia de gestió de residus i els principis d'economia circular establerts en aquesta Llei.

Finalment, la disposició final divuitena disposa l'entrada en vigor de la Llei l'endemà de ser publicada al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Aquesta Llei és l'aposta d'Andorra per un nou model econòmic en línia amb l'assoliment d'un desenvolupament més sostenible i més respectuós amb el medi ambient i la protecció de la salut humana, coherent amb els mandats de la Constitució i respectuós amb les competències dels comuns. L'aprovació d'aquest text homologarà el Principat d'Andorra amb les exigències de la comunitat internacional en la consecució dels Objectius de desenvolupament sostenible inclosos en l'Agenda de l'horitzó 2030.

Capítol primer. Disposicions generals

Article 1. *Objecte*

1. Aquesta Llei té per objecte promoure la transició cap a una economia circular, passant d'una economia lineal a un model econòmic més eficient i sostenible que optimitza l'ús dels recursos naturals, minimitza els impactes ambientals, fomenta l'eficàcia en aconseguir que els productes i recursos mantinguin la utilitat i el valor tant temps com sigui possible i evita emissions i pèrdues materials. El model circular també promou un consum responsable i eficient minimitzant la generació de residus i optimitzant-ne la gestió, augmentant la reutilització i el reciclatge i reduint les opcions de gestió de residus menys eficients.

LesLleis.com

2. Aquesta Llei també promou la sensibilització de la societat en els principis de l'economia circular.

Article 2. *Finalitats*

Les finalitats generals de la Llei d'economia circular són les següents:

- a) Impulsar models de consum més sostenibles.
- b) Minimitzar el consum dels productes d'un sol ús.
- c) Reduir el malbaratament alimentari.
- d) Afavorir el desenvolupament econòmic, la creació d'ocupació i la generació de condicions que fomentin un desenvolupament sostenible desacoblat del consum de recursos no renovables.
- e) Reduir la producció d'externalitats negatives en l'economia, amb la consegüent millora del medi ambient, de la vida i del benestar de les persones.
- f) Potenciar l'eficiència en l'ús dels recursos.
- g) Potenciar la innovació relacionada amb l'economia circular en les empreses.
- h) Fomentar el disseny ecològic en productes i serveis.
- i) Millorar la gestió de residus minimitzant-ne la generació, augmentant la reutilització i la reciclabilitat, reduint la valorització energètica i, com a última via, l'eliminació, seguint la jerarquia de residus.
- j) Vetllar perquè els productes i serveis siguin més durables, reutilitzables, actualitzables i reparables.
- k) Sensibilitzar la ciutadania sobre el concepte d'economia circular.
- l) Promoure l'ensenyament de l'economia circular a les escoles.
- m) Potenciar la utilització d'esquemes i models d'economia circular per augmentar la resiliència i la solidaritat de l'economia andorrana.

Article 3. *Definicions*

1. Aquesta Llei fa ús de les definicions de la Llei 25/2004, del 14 de desembre, de residus.

2. Als efectes d'aquesta Llei, s'apliquen les definicions següents:

- a) *Banc d'aliments*: organització constituïda amb la finalitat de recuperar els excedents d'aliments per tal d'emmagatzemar-los i distribuir-los a les persones en situació de vulnerabilitat.
- b) *Data de consum preferent / Data de durada mínima d'un aliment*: data fins a la qual un aliment manté les propietats específiques sempre que es guardi en condicions de conservació adequades.
- c) *Disseny ecològic*: integració dels aspectes mediambientals en el disseny del producte amb la finalitat de millorar-ne el comportament mediambiental al llarg de tot el cicle de vida. S'entén per *disseny del producte* el conjunt de processos que transformen els requisits legals, tècnics, de seguretat, funcionals, del mercat o d'un altre tipus que ha de complir un producte en l'especificació tècnica per a aquest producte.
- d) *Excedent alimentari*: productes comestibles i per tant, aptes pel consum, però que, per diferents motius, ja no són comercialitzables.
- e) *Malbaratament alimentari*: procés pel qual els aliments destinats al consum humà, ja siguin en estat apte o no apte per al consum, són retirats de la cadena de producció o subministrament perquè han estat rebutjats en les fases de producció primària, transformació, fabricació, transport, emmagatzematge, venda minorista i venda al consumidor, entre altres.
- f) *Matèria orgànica del residu urbà*: residus orgànics alimentaris i de cuina procedents de llars, oficines, restaurants, majoristes, menjadors, serveis de restauració col·lectiva i establiments de consum al detall, residus comparables procedents de plantes de transformació d'aliments i residus biodegradables de jardins i parcs urbans.
- g) *Plàstics oxodegradables*: materials plàstics que inclouen additius que, mitjançant oxidació, provoquen la fragmentació del material plàstic en microfragments o la seva descomposició química.
- h) *Producte de plàstic d'un sol ús*: producte fabricat totalment o parcialment amb plàstic i que no ha estat concebut, dissenyat o introduït en el mercat per completar, dins del seu període de vida, múltiples circuits o rotacions mitjançant la seva devolució a un productor per ser emplenat o reutilitzat amb la mateixa finalitat per a la qual va ser concebut.
- i) *Productor del producte*: qualsevol persona física o jurídica que desenvolupi, fabriqui, processi, tracti, empleni, vengui o importi productes de forma professional, amb independència de la tècnica de venda utilitzada.
- j) *Règim de responsabilitat ampliada del productor*: conjunt de mesures adoptades per garantir que els productors de productes assumeixin la responsabilitat financera o financera i organitzativa de la gestió de la fase de residu del cicle de vida d'un producte.
- k) *Sistema de dipòsit, devolució i retorn*: sistema per recuperar determinats residus amb la finalitat de millorar-ne la reutilització, el reciclatge i la valorització.

Article 4. Principis rectors

La normativa de desenvolupament de la Llei i la política d'economia circular s'han de fonamentar en els principis rectors següents i els han de respectar:

- a) *Sostenibilitat*: les accions que promou aquesta Llei han de satisfer les necessitats de la generació actual sense comprometre la capacitat per satisfer les necessitats de les generacions futures, aplicant-ho en el sentit més ampli i a tota mena d'aspectes en els àmbits socials, ambientals i econòmics.
- b) *Rol exemplar de l'Administració pública*: en totes les mesures, les accions i els projectes que es duen a terme en el marc del desenvolupament de l'objecte d'aquesta Llei.
- c) *Participació pública*: participació dels ciutadans i actors implicats en l'elaboració de les mesures implementades en el marc del desenvolupament de l'objecte d'aquesta Llei.
- d) *Optimització en l'ús dels recursos*: mitjançant la prevenció en l'ús de matèria i energia i el disseny ecològic, que considera els impactes mediambientals al llarg del cicle de vida d'un producte, d'un bé o d'un servei i els integra des de la seva planificació.
- e) *Preservació i millora de l'estat dels recursos naturals*: mitjançant la desmaterialització de l'economia i valorant la màxima eficiència global en la presa de decisions.
- f) *Internalització dels costos mediambientals*: tendint cap a l'assumpció de responsabilitzar els costos ambientals als qui els generen.
- g) *Distribució de responsabilitats*: mitjançant la connexió de tots els actors implicats (públics i privats) en les polítiques d'economia circular.
- h) *Protecció de la salut humana*: assegurant que tota acció relacionada amb aquesta Llei es basi a garantir la protecció de la salut humana.

Article 5. Actors implicats

Es consideren *actors implicats en l'economia circular* l'Administració pública, les persones físiques o jurídiques que duen a terme una activitat econòmica i les persones consumidores i usuàries de béns, productes i serveis tant a títol individual com a través de les seves organitzacions.

Registreu-vos a LesLleis.com per

accedir al contingut complert d'aquesta pàgina.